

Studeren met dyslexie

Wat komt er kijken bij de voorbereiding?

Is dat nou wel nodig? Een workshop 'studeren met een functiebeperking' volgen als je volgend jaar naar het HBO gaat en dyslexie hebt. Omdat ze goed voorbereid willen zijn op hun studie besluit Britt van Kuijk (16) met haar twee klasgenoten Lieke (18) en Jente (17) naar de voorlichtingbijeenkomst van het expertisecentrum handicap + studie te gaan. Ze verhaalt over haar ervaringen.

Na vijf jaar blokken op de havo weet ik het allemaal wel. Spelling en een goede zinsbouw zijn mijn grootste problemen bij het leren. En door leesfouten geef ik nog wel eens verkeerde antwoorden op een vraag. Best jammer, omdat ik het goede antwoord vaak wel weet. Dat komt door mijn dyslexie. Maar omdat ik altijd een laptop met spellingcontrole mag gebruiken bij toetsen komt, het allemaal toch goed en haal ik meestal voldoende. Als het nodig is, krijg ik extra tijd voor het maken van een toets. De meeste leraren op mijn middelbare school denken er uit zichzelf aan om een vergroting van de toetsvragen mee te nemen voor leerlingen die dat willen. Daar hoeft niemand speciaal om te vragen. Tijdens toetsweken en schoolexamens is er een apart toetslokaal voor alle leerlingen met dyslexie. Waar het rustiger is en gewoon stil blijft als je langer doorwerkt. Mag dat op het HBO ook allemaal, vraag ik mij af. En is alles daar net zo goed geregeld?

Functiebeperking

Op de website van handicap + studie hebben we gelezen dat je als student met een functiebeperking - want zo heet je opeens als je studeert en dyslexie hebt - recht hebt op doeltreffende aanpassingen. Maar wat die doeltreffende aanpassingen zijn, is niet zo duidelijk. Krijg ik dan gewoon de aanpassingen die ik nodig heb als ik daarom vraag?

Nog voor de workshop begint, merken we al dat onder een functiebeperking nog veel meer handicaps vallen dan dyslexie. Want Lieke, Jente en ik zijn die middag de enige drie dyslecten. De anderen die gekomen zijn voor de cursus hebben bijvoorbeeld het Syndroom van Asperger, reuma, zijn doof of hebben het chronisch vermoeidheidssyndroom. En dan heb je te maken met andere 'knelpunten', zoals ze dat bij handicap + studie noemen, dan wij. Sommigen kunnen door hun handicap niet een hele dag naar school. Omdat het te vermoeiend is.

V.l.n.r. Jente, Britt en Lieke. Britt van Kuijk: "Op het HBO of de universiteit moet je overal zelf achteraan".

Dat soort problemen hebben wij niet. Irma van Slooten, de cursusleidster, vertelt ons dat we volgend jaar zeker niet de enigen zullen zijn met een functiebeperking. Dat komt bij wel 14 procent van alle

Als het nodig is, krijg ik extra tijd voor het maken van een toets

studenten voor. Een op de tien heeft er last van bij het studeren. Best veel dus. Met last bedoelen ze dat je langer over je studie moet doen door omstandigheden. Of dat je zelfs moet stoppen omdat het niet meer gaat, of dat je aanpassingen nodig hebt. Daarom adviseert handicap + studie om voor je aan een opleiding begint al na te denken over je situatie. Of de opleiding en het beroep waarvoor je wilt gaan studeren ook haalbaar is voor jou. Of je het denkt vol te houden. Als je het niet zeker weet, kun je samen met de decaan van je school de Icares Beroepentest doen. Dat is een speciale beroepentest die rekening houdt met problemen door je functiebeperking. (www.handicap-studie.nl > studeren > beroepentest).

Rechten

Ken je rechten, is het volgende advies dat we krijgen tijdens de workshop. Want je moet overal zelf achteraan op het HBO of de universiteit. Het is niet meer zo dat je ouders of de dyslexiecoördinator van school het allemaal voor je regelen. Er zijn onderwijsgebonden rechten en persoonsgebonden rechten. Onderwijsgebonden rechten staan in de WHW (wet hoger

Meer weten?

Handicap en studie heeft een boekje gemaakt: *(Gaan) studeren met een functiebeperking*. Daarin staat heel veel informatie. Je kunt het boekje bestellen via de website www.handicap-studie.nl > Producten. Ook hebben ze een tijdschrift *Andersom*. Daar kun je gratis een abonnement op nemen. En lees je al het laatste nieuws. Nog veel meer tips dan in het boekje staan er op de website van handicap + studie zelf. www.handicap-studie.nl Er is ook een helpdesk die je kunt bellen met vragen over regelingen en voorzieningen (030 275 33 00) of je kunt mailen helpdesk@handicap-studie.nl en elke dinsdag en donderdag tussen 15.00 en 16.00 uur msn'en: helpdeskhandicap-studie@live.nl.

onderwijs en wetenschappelijk onderzoek), de OER (onderwijs- en examenregeling), Wet op de studiefinanciering en de Wet Gelijke Behandeling. Hierin staat bijvoorbeeld dat de hogeschool, als het nodig is, tentamens mag aanpassen (bijv. mondeling in plaats van een schriftelijke toets). Je rooster mogen ze flexibel aanpassen (bijv. dat je mag afspreken om grote verslagen later in te leveren), ze moeten readers en ander studiemateriaal toegankelijk maken (bijv. digitaal, zodat de computer het kan voorlezen), de hoge-

Ken je rechten, is het volgende advies tijdens de workshop

school mag een opdracht aanpassen en ook speciale afspraken maken voor je stage als dat nodig is.

Maar ook al heb je een dyslexieverklaring, al deze aanpassingen krijgt niet iedereen met dyslexie. Alles moet je aanvragen bij de studentendecaan van de hogeschool, en de examencommissie beslist dan of je het ook krijgt. Persoonsgebonden rechten zijn bijvoorbeeld voorzieningen als een laptop met spraakherkenning of andere speciale software en extra studietijd. Wanneer je vanwege je dyslexie of een andere functiebeperking je studie namelijk niet op tijd kan afronden, kun je een extra jaar studiefinanciering aanvragen. Hierbij heb je dan wel een dyslexieverklaring en een verklaring van de onderwijsinstelling nodig waarin staat dat je studievertraging hebt opgelopen en dat je echt niet zonder kunt. En kijk op de website www.handicap-studie.nl >

studeren vertelt Irma van Slooten. Want er zijn nog veel meer mogelijkheden en tips. Wij dyslecten vinden het wel jammer dat er daarover in de cursus niet uitgebreider wordt verteld. Want wij horen nou eenmaal liever wat gedetailleerder hoe iets zit. Zeker als het om allemaal ingewikkelde regelingen en voorzieningen gaat. Onthouden wat wij horen is door onze dyslexie makkelijker dan onthouden wat wij lezen.

Zelf regelen

Het belangrijkste wat wij deze middag hebben geleerd, is dat het voor studenten met dyslexie heel anders is geregeld dan op het voortgezet onderwijs. De belangrijkste boodschap is dat je overal zelf en op tijd achteraan moet gaan om het te regelen. Lieke heeft tot nu toe bij haar studiekeuze niet zo aan haar dyslexie gedacht. Ze is al aangenomen op de kunstacademie. Maar na deze workshop gaat ze toch nog maar even bellen met een studentendecaan. Om te

vragen hoe het daar zit met dyslexie. Jente wil verloskundige worden. Maar eerst gaat ze een jaar highschool doen in Amerika. En hoe het daar geregeld is voor studenten met dyslexie... Ikzelf heb me al ingeschreven voor de studie International Marketing Management en heb op de open dag al even gepraat met de studentendecaan. Op het inschrijfformulier heb ik, op haar advies, ingevuld dat ik een functiebeperking heb. Als je dat doet, wordt je op deze hogeschool nog voor de zomervakantie uitgenodigd voor een gesprek met de studentendecaan. Dat lijkt me wel handig. En deze decaan had nog een tip: vraag aan de dyslexiecoördinator op je voortgezet onderwijsschool om een verklaring waarin staat welke aanpassingen je allemaal hebt gebruikt de afgelopen jaren. Zoals de laptop met spellingcorrector, vergrotingen en extra tijd. Dan weet de examencommissie zeker dat je altijd met deze voorzieningen hebt gewerkt. Dat gaan we alle drie nog even regelen op school. ■

Nieuwe wet

Het hoger onderwijs moet beter toegankelijk worden gemaakt voor studenten met een functiebeperking. Hoger Onderwijsinstellingen zullen daarom voor hun accreditatie ook getoetst gaan worden op hun toegankelijkheid voor deze groep studenten. De wetwijziging waarin dit wordt geregeld, is op 23 maart 2010 aangenomen door de Tweede Kamer.

Onder toegankelijkheid van onderwijs wordt verstaan dat gebouwen, systemen en ook studiematerialen aangepast moeten zijn voor gebruik door studenten met een functiebeperking.

Aanleiding voor de wetwijziging zijn de rapporten *'Onbelemmerd studeren'* van de onderwijsinspectie en *'Meer mogelijk maken'* van de Commissie Maatstaf. Deze rapporten bevestigen het beeld dat het hoger onderwijs op dit moment nog niet altijd even toegankelijk is voor studenten met een handicap.